अरुणायां महाराज ब्रह्मबध्यापहा हि सा। एतमर्थमभिज्ञाय देवराजः शतक्रतुः। २४३०
तस्मिंस्तीर्थवरे स्नात्वा विमुक्तः पाप्मना किल।
॥ जनमेजय उवाच ॥ किमर्थं भगवान् शक्रो ब्रह्मबध्यामवाप्तवान। कथमस्मिंश्च तीर्थे वै आप्लुत्याकल्मषोऽभवत्।
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ शृणुष्वैतदुपाख्यानं यथा वृत्तं जनेश्वर। यथा बिभेद समयं नमुचेर्वासवः पुरा।
नमुचिर्वासवाद्भीतः सूर्य्यरश्मिं समाविशत्। तेनेन्द्रः सख्यमकरोत् समयञ्चेदमब्रवीत्।
न चार्द्रेण च शुष्केण न रात्रौ नापि चाहनि। बधिष्याम्यसुरश्रेष्ठ सखे सत्येन ते शपे। २४३५
एवं स कृत्वा समयं दृष्ट्वा नीहारमीश्वरः। चिच्छेदास्य शिरो राजन्नपां फेनेन वासवः।
तच्छिरो नमुचेश्छिन्नं पृष्ठतः शक्रमन्वियात्। भो मित्रघ्न पापेति ब्रुवाणं शक्रमन्तिकात्।
एवं स शिरसा तेन चोद्यमानः पुनः पुनः। पितामहाय सन्तप्त एतमर्थं न्यवेदयत्।
तमब्रवील्लोकगुरुररुणायां यथाविधि। दृष्ट्वोपस्पृश देवेन्द्र तीर्थे पापभयापहे।
एषा पुण्यजला शक्र कृता मुनिभिरेव तु। निगूढमस्यागमनमिहासीत् पूर्व्वमेव तु। २४४०
ततोऽभ्येत्यारुणां देवीं स्नापयामास वारिणा। सरस्वत्यारुणायाश्च पुण्योऽयं सङ्गमो महान्।
इह त्वं यज देवेन्द्र दद दानान्यनेकशः। अत्राप्लुत्य सुघोरात् त्वं पातकाद्विप्रमोक्ष्यसे।
इत्युक्तः स सरस्वत्याः कुञ्जे वै जनमेजय। दृष्ट्वा यथावद्बलभिदरुणायामुपास्पृशत्।
समुक्तः पाप्मना तेन ब्रह्मबध्याकृतेन च। जगाम संहृष्टमनास्त्रिदिवं त्रिदशेश्वरः।
शिरस्तचापि नमुचेस्तथैवाप्लुत्य भारत। लोकान् कामदुघान् प्राप्तमवयात्राजसत्तम। २४४५
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ तत्राप्युपस्पृश्य बलो महात्मा दत्त्वा च दानानि पृथग्विधानि। अवाप्य धर्म्मं परमार्थकर्म्मा जगाम सोमस्य महत् सुतीर्थं।
यत्रायजद्राजसूयेन सोमः साक्षात् पुरा विधिवत् पार्थिवेन्द्र। अत्रिर्धीमान् विप्रमुख्यो बभूव होता यस्मिन् क्रतुमुख्ये महात्मा।
यस्यान्तेऽभूत् सुमहद्दानवानां दैतेयानां राक्षसानाञ्च देवैः। यस्मिन् युद्धं तारकाख्यं सुतीव्रं यत्र स्कन्दस्तारकाख्यं जघान।
सैनापत्यं लब्धवान् देवतानां महासेनो यत्र दैत्यान्तकर्त्ता। साक्षाच्चैव न्यवसत् कार्त्तिकेयः सदा कुमारो यत्र स प्लवराजः।
इति श्रीमहाभारते शल्यपर्व्वणि गदायुद्धपर्व्वणि बलदेवतीर्थयात्रायां सारस्वतोपाख्याने चतुश्चत्वारिंशोऽध्यायः ॥ ४४ ॥
॥ जनमेजय उवाच ॥ सरस्वत्याः प्रभावोऽयमुक्तस्ते द्विजसत्तम। कुमारस्याभिषेकन्तु ब्रह्मन् व्याख्यातुमर्हसि। २४५०
यस्मिन् देशे च काले च यथा च वदताम्वर। यैश्चाभिषिक्तो भगवान् विधिना येन च प्रभुः।
स्कन्दो यथा च दैत्यानामकरोत् कदनं महत्। तथा मे सर्व्वमाचक्ष्व परं कौतूहलं हि मे।
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ कुरुवंशस्य सदृशं कौतूहलमिदन्तव। हर्षमुत्पादयत्येव वचो मे जनमेजय।
हन्त ते कथयिष्यामि शृण्वानस्य नराधिप। अभिषेकं कुमारस्य प्रभावञ्च महात्मनः।